

En il Center per furmaziun e cussegliaziunm purila a Landquart vegn purschi da nov la furmaziun d'agrotecniccher.

FOTO J. MENOLFI

Nova scolaziun d'agrotecniccher al Plantahof

Communicaziun davart las tractadas da l'ultima sesida da la regenza grischuna

■ (cc) La regenza grischuna ha approvà il project dal center da furmaziun e cussegliaziun agricola Plantahof a Landquart d'installar a partir da l'atun 2012 – sco nova purschida da la scola spezialisada superiura – ina scolaziun dad agrotecniccher/agrotecnicra. Ultra da quai ha ella concludì ina revisiun parziala da l'ordinaziun da la regenza davart la chatscha che cuntegna ina nova regulaziun per l'access al territori da chatscha avant il cumenzament da la chatscha. La finala ha la regenza deliberà sias posiziuns tar differents projects da consultaziun da la confederaziun.

Scolaziun d'agrotecnica al Plantahof

Al center da furmaziun e cussegliaziun agricola (CFCA) Plantahof a Landquart duai vegnir installada – sco nova purschida da la scola spezialisada superiura – ina scolaziun dad agrotecniccher/agrotecnicra. La regenza grischuna ha approvà il project correspondent.

La nova purschida duai cumenzar l'atun 2012. Il CFCA vul concepir la scolaziun tenor ils champs professiunals ch'èn impurtants per il Grischun, numadamain il manaschament da muntaneras, l'economia da manaschi agricola ed il svilup regiunal. La scolaziun dad «agrotecniccher/agrotecnicra SSS» sa basa sin il plan general «agrotecnica SSS» ch'è vegnì approvà da l'Uffizi federal da furmaziun professiunala e da tecnologia. El sa drizza a persunas, per las qualas il studi a la scola auta spezialisada na vegn betg en dumonda, ma las qualas vulesan absolver in'ulteriura scolaziun suenter l'emprendissadi e suenter in onn pratic. La scolaziun a temp cumplain dura 2 onns. En Svizra vegn ella gia purschida en ils chantuns Friburg, Berna e Turitg.

Tras questa nova scolaziun po il Plantahof sa posiziunar fitg bain sco center da cumpetenza agricul en la Svizra orientala. Al Plantahof fan mintga onn circa 75 emprendistas ed emprendists dal chantun Grischun il diplom da pura u da pur.

Revisiun da l'ordinaziun da chatscha

La regenza grischuna ha approvà ina revisiun parziala da l'ordinaziun davart la chatscha e mess en vigur quella per il 1. d'avust 2011. Ella cuntegna ina nova regulaziun per l'access al territori da chatscha avant il cumenzament da la chatscha.

Fin ussa dastgavan las chatschadras ed ils chatschaders duvran vehichels a motor inclusiv l'arma da chatscha per charrar en il territori da chatscha resp. cumenzar ad ir cun l'arma da chatscha en lur alloschis a partir da las 18.00 dal di avant il cumenzament da la chatscha, dal di avant che repreneur la chatscha suenter ina interrupziun, dal di da la Rogaziun federala e dal di da la Festa d'engraziament per

la raccolta. Tras la revisiun parziala vegnì permess da nov a las chatschadras ed als chatschaders da sa metter sin viadi gia a partir da las 16.00 per ils alloschis da chatscha. Uschia pon ellas ed els cuntanscher cunzunt alloschis da chatscha fitg lontans e mal accessibels anc avant ch'i fa notg.

Finanziaziun da l'infrastruttura da viafier

En sia resposta da consultaziun beneventa la regenza grischuna da princip la finanziaziun e la renovaziun da l'infrastruttura da viafier che vegn proponida da la confederaziun. Ella pretenda dentant che la confederaziun sa participeschia pli fitg vi dals custs supplementars.

Il project cuntegna l'emprim pass da renovaziun fin l'onn 2025 en il rom dal program da svilup strategic da l'infrastruttura da viafier (Step) en la dimensiun da 3,5 milliardas francs. Sin ils trajects Turitg–Cuira, Turitg–Bellinzona–Locarno/Lugano e Berna–Lucerna duai vegnir introduci il tact da mes'ura. Per las viafiers privatas èn previsas mesiras en la dimensiun da 300 milliuns francs, da quai 150 milliuns francs per la Viafier retica. La finanziaziun duai vegnir garantida tras in fond per l'infrastruttura da viafier (FIV) che remplazza il fond limità per la finanziaziun da projects d'infrastruttura dal traffic public (FTP). Il project è in cuntraproject direct tar l'iniziativa dal pievel «Per il traffic public» che vulesch schliar unilateralmain ils problems tar la finanziaziun dal traffic public cun spustar ils meds finanzials da las vias.

La regenza beneventa la creaziun d'in fond illimità per l'infrastruttura da viafier. Il volumen d'investiziun na duess dentant betg mo importar 3,5 milliardas francs, mabain 5 fin 6 milliardas francs, e duess vegnir realisà pli svelt. Igl è chausa da la confederaziun da procurar che la rait vegnia mantegnida e renovada. La regenza refusa da crear in nov entretschament da las finanzas. Medemamain refusa ella d'introducì ina contribuziun chantunala a favur dal fond per l'infrastruttura da viafier. Per cuntanscher che las Viafiers federalas e las viafiers privatas vegnian tractadas da medema maniera e per simplifitgar vinavant ils currents da finanziaziun, supplitgescha la regenza il cussegl federal da preschentar ina varian-ta nua che las raits da las viafiers privatas vegn finanziada cumpletmain tras la confederaziun.

Taxa da via nazionala

La regenza grischuna va d'accord cun la proposta da la confederaziun da midar la lescha davart la taxa da las vias nazionalas e dad auzar il pretsch per la vignetta per autostradas. Sco ch'ella scriva en sia res-

posta da consultaziun è la proposta ina clera meglieraziun cumpareglia cun projects anteriurs per la finanziaziun da l'engrandiment da la rait da vias nazionalas.

La confederaziun vul integrar colliaziuns stradalas d'ina lunghezza da 400 kilometers en la rait da vias nazionalas. Qua tras resultan per la confederaziun custs supplementars da circa 305 milliuns francs per onn. Per covrir quests custs duai il pretsch da la vignetta per autostradas vegnir auzà sin 100 francs per onn ed i duai vegnir introducida ina vignetta da curta durada che vala 2 mais e che custa 40 francs. Il pretsch da la vignetta per autostradas duai vegnir auzà pir cur che la retenziun dals meds finanzials liads per la finanziaziun speziala dal traffic sin via croda sut l'import dad 1 milliarda francs.

Sche la soluziun cun l'augment dal pretsch per la vignetta per autostradas na duess betg vegnir applitgada, sustegna la regenza cleramain in augment dal supplement da la taglia sin il petroli. Ina cumpensaziun da las contribuziuns da la confederaziun als chantuns na vegn betg en dumonda per il Grischun.

Iniziativa «Gea a la medischna da famiglia»

La regenza grischuna refusa il cuntraproject tar l'iniziativa dal pievel «Gea a la medischna da famiglia» che la confederaziun ha tramess en consultaziun. Tras quel duain las finamiras giustifitgadas da l'iniziativa vegnir integradas en la constituziun. Partind dal basegn da prestaziuns medicinalas da la populaziun vul il cuntraproject garantir in provediment medicinal da basa d'auta qualitat ch'è accessibel a tuts.

Tenor l'avis da la regenza vegn – tras il cuntraproject – la repartiziun da las cumpetenzas tranter la confederaziun ed ils chantuns reglada cumpletmain da nov tant en il sectur ambulanz sco er staziunar dal provediment medicinal da basa, e las cumpetenzas da la confederaziun vegnan extendidas. Ultra da quai na vegnan definidas ni la noziun dal provediment da basa ni las premissas per intervenziuns da la confederaziun.

Tenor la regenza èn las finamiras che vegnan persequitadas tras l'iniziativa dal pievel e che vulan rinforzar la medischna da famiglia, da princip giustifitgadas. Ina fixaziun da la favurizaziun da las medias e dals medis da famiglia en la constituziun sto dentant vegnir refusada. Perquai supplitgescha la regenza la confederaziun d'instradar a curta vista mesiras per realisar questas finamiras. Mesiras efficaciaz da la confederaziun per promover la medischna da famiglia vesa la regenza en spezial en il sectur da la politica da tariffas e da la scolaziun da las medias e dals medis.